

Pradžia>Teisės aktai ir Teismo praktika>Nacionalinės teisės aktai

Nacionalinės teisės aktai

Nyderlandai

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Nyderlandų teismų sistemą.

Nyderlandų vyriausybę sudaro ministrai ir Karalius. Šia prasme Nyderlandai išsiskiria iš kitų Vakarų Europos monarchijų, kuriose monarchas Vyriausybei paprastai nepriklauso. Nuo 1848 m., kai buvo iš esmės peržiūrėta šalies Konstitucija, Nyderlandai yra parlamentinės sistemos pagrindu veikianti konstitucinė monarchija.

Teisės šaltiniai

Teisinių priemonių rūšys. Aprašymas

Konstitucijoje yra nustatyta Nyderlandų valstybės valdymo sistema ir teisės aktų leidybos pagrindas. Nyderlandų su kitomis valstybėmis sudarytos sutartys yra svarbus teisės šaltinis. Konstitucijos 93 straipsnyje nurodyta, kad sutarčių ir tarptautinių institucijų sprendimų nuostatos gali turėti tiesioginį poveikį Nyderlandų teisei sistemai ir tokiu atveju šios nuostatos turi viršenybę Nyderlandų įstatymų atžvilgiu. Taigi Nyderlandų Karalystėje taikytinos įstatymų normos netaikomos, jeigu jos prieštarauja minėtoms nuostatomis. Taigi Europos Sąjungos normos, išdėstytos sutartyse, reglamentuose ir direktyvose, yra svarbus Nyderlandų teisės šaltinis.

Nyderlandų Karalystės chartijoje reglamentuojami konstituciniai Nyderlandų, Arubos, Kiurasao ir Sint Marteno ryšiai.

Įstatymai priimami nacionaliniu lygmeniu. Naudodamasi įstatymuose nustatytais įgaliojimais, centrinė vyriausybė gali (papildomas) normas išdėstyti nutarimuose ir ministerijų teisės aktuose. Atskiri nutarimai (kurie nėra priimami remiantis įstatymais) taip pat yra galimi. Konstitucijoje reglamentavimo įgaliojimai suteikiami žemesniems viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams (provincijoms, savivaldybėms ir vandens valdyboms).

Teisiniai precedentai yra teisės šaltinis, nes teismo sprendimas yra reikšmingas ne tik konkrečioje byloje, kurioje jis paskelbtas. Aukštesniųjų teismų nutartys turi patariamąją galią. Aukščiausiojo Teismo nutartys yra ypač reikšmingos, nes šio teismo užduotis yra skatinti vienodą teisės taikymą. Todėl naujose bylose žemesnės pakopos teismas, priimdamas sprendimą, atsižvelgs į Aukščiausiojo Teismo nutartį.

Bendrieji teisės principai yra svarbūs vyriausybei ir teismų darbo požiūriu. Kartais teisės šaltiniuose nurodyti bendrieji teisės principai (pvz., Civiliniame kodekse nurodyti protingumo ir sąžiningumo principai). Be to, priimdamas sprendimą teismas gali remtis bendraisiais teisės principais.

Papročių teisė, taip pat žinoma kaip nerašyta teisė, yra dar vienas teisės šaltinis. Iš esmės papročiai yra reikšmingi tik tuomet, jei nuoroda į juos padaryta įstatyme, tačiau teismas savo sprendime vis tiek gali atsižvelgti į papročius, jeigu yra prieštaravimų. Papročiai negali būti teisės šaltinis nustatant nusikalstamą veiką (Konstitucijos 16 straipsnis).

Teisės šaltinių hierarchija

Konstitucijos 94 straipsnyje nustatyta, kad kai kurios tarptautinės teisės normos hierarchiniu požiūriu turi viršenybę: joms prieštaraujančios įstatymo nuostatos negalioja. Europos teisė iš esmės turi viršenybę nacionalinės teisės atžvilgiu. Po to eina Chartija, Konstitucija ir parlamento aktai. Jie turi viršenybę prieš kitus teisės aktus. Parlamento aktus priima vyriausybė ir parlamentas (angl. *States General*, žmonių išrinkti atstovai) kartu.

Taip pat nustatyta, kad įstatymas visiškai ar iš dalies gali prarasti galią tik pagal paskesnę įstatymą. Be to, pagal bendrą aiškinimo taisyklę specialieji įstatymai turi viršenybę bendrųjų įstatymų atžvilgiu. Be to, pagal kontinentinę tradiciją įstatymas laikomas aukštesnės galios teisės šaltiniu nei teismų praktika.

Institucinė sistema

Už teisės normų priėmimą atsakingos institucijos

Teisės aktų leidybos procesas

Parlamento aktus priima vyriausybė ir parlamentas kartu. Teisės aktų pasiūlymus gali teikti vyriausybė arba Parlamento Žemieji Rūmai. Valstybės Taryba pataria dėl teisės aktų pasiūlymų ir vyriausybės nutarimų. Rengiant teisės akto pasiūlymą paprastai konsultuojamasi su kitais suinteresuotaisiais asmenimis. Teisės aktų pasiūlymus paprastai priima Ministrų Taryba ir siunčia juos Valstybės Tarybos konsultaciniam padaliniiui, kad šis pateiktų rekomendaciją. Kaip atsakymą į rekomendaciją, vyriausybė parengia ataskaitą. Tada vyriausybė siunčia teisės akto pasiūlymą (jei reikia, su pakeitimais) Žemiesiems Rūmams Karališkuoju pranešimu. Svarstant pasiūlymą Žemuosiuose Rūmuose gali būti daromi pakeitimai. Žemieji Rūmai turi teisę daryti pakeitimus. Kai pasiūlymui pritaria Žemieji Rūmai, jį apsvarsto Aukštieji Rūmai. Aukštieji Rūmai teisės akto pasiūlymą gali tik priimti arba atmesti. Šiuo etapu papildomų pakeitimų daryti negalima. Kai teisės akto tekstą priima Aukštieji Rūmai, jį pasirašo Karalius ir ministras, o tada teisės akto tekstas tampa įstatymu.

Teisinių duomenų bazės

Overheid.nl yra centrinė interneto svetainė, kurioje pateikiama visa informacija apie Nyderlandų vyriausybės institucijas. Šiame tinklalapyje suteikiama prieiga prie vietos ir nacionalinių teisės aktų.

Svetainėje Officielebekendmakingen.nl suteikiama prieiga prie oficialiųjų leidinių (nyd. *Staatsblad*, *Staatscourant* ir *Tractatenblad*). Šioje interneto svetainėje taip pat galima rasti visas Nyderlandų parlamento publikacijas.

Ar šia duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Interneto svetainėmis galima naudotis nemokamai.

Susijusios nuorodos

Nacionalinė vyriausybė

<https://www.rijksoverheid.nl/>

<https://www.rijksoverheid.nl/Regering>

Užsienio reikalų ministerija

Atstovų Rūmai

Government.nl

Houseofrepresentatives.nl

Paskutinis naujinimas: 19/11/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.